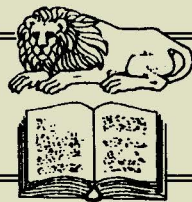

Jeromos füzetek

2. szám

Jézus születése

Szent Jeromos Bibliatársulat
« « « Budapest, 1990 » » »

Tartalom

Betlehem, Pásztorok Földje	[címlap]
Ajánlás (II. János Pál pápa)	1
A Bibliaszövetség üzenete [záróokmány]	2
Világkongresszus [beszámoló] (Tarjányi Béla)	5
Jézus születése [Lk 2,1-7 magyarázata] (H.Schürmann)	9
Betlehem [útleírás 1937] (H.V. Morton)	14
Bölcsözés [karácsonyi népszokás]	20
Karácsonyi ajándékok [történet]	22
Életszabályok [keresztény családok számára]	24
Társulatunk és tagsága [információk]	27
Vélemények [levelek]	30

J e r o m o s f ü z e t e k
Biblikus-lelkipásztori, gyakorlati folyóirat

ISSN 0866-2207

Szerkeszti és kiadja:

a Szent Jeromos Bibliatársulat
1063 Budapest, Szfv u. 51. sz.

A szerkesztőbizottság tagjai:

Felsmann József, Molnár Ferenc
Tarjányi Béla, Vágvölgyi Éva

Felelős szerkesztő:

Tarjányi Béla

Terjesztés (megrendelések):

Szent Jeromos Bibliaközpont
1084 Budapest Déri Miksa u. 6. sz. II/1

**„Egyre közelebb
a Bibliához,
megszentelődésünk
forrásához.**

Huszonöt év telt el az Isteni Kinyilatkoztatásról szóló zsinati határozat kihirdetése óta, és a ránk váró feladat, hogy a Szentírást mindenhová eljuttassuk, igen nagy még. Hogy ezt elvégezhessük, sok erőt nyerünk a szent olvasmányokból, vagyis abból, hogy az Írásokat lángoló szívvel hallgatjuk, és elmélkedünk róluk Mária és az emmauszi tanítványok példája szerint (Lk 2,51; 24,32).

Egyre közelebb kell kerülnünk a Bibliához, amely forrása megszentelődésünknek, lelki életünknek, az egyházban az igazság és a szeretet által megvalósuló közösségnek. A Biblia ébreszti a külön szenteléssel járó hivatások kegyelmét. A Biblia tűzhely a családi életben, a társadalomért való elkötelezettség forrása a világi körében, éltető lélek a hitoktatásban és a teológiában.

Ebben az értelemben tanítják a zsinati atyák: „A Szentírásnak kell táplálnia és irányítania az egész egyházi igehirdetést, mint magát a keresztény vallást is (...), mert »hatalma van arra, hogy föléptse művét, és megadja az összes szentekkel közös örökséget.« [Csel 20,32]” - (IK 21)

Vatikán, 1990. jún. 14.

II. János Pál

*(Levél Alberto Ablondi püspökhöz,
a Katolikus Bibliaszövetség elnökéhez
Részlet.)*

A Katolikus Bibliaszövetség jún. 26 - júl. 6 között tartotta negyedik világkongresszusát. A záródokumentumban újrafogalmazta a biblikus apostolkodás legfontosabb célkitűzéseit és eszközeit.

Záróokmány

Részlet

IV. Rész: Gyakorlati ajánlások

Annak biztosítására, hogy az emberiség a Bibliát ne csak birtokolja és olvassa, hanem higgye és élje is, a következőket ajánljuk:

Ajánlások az egész Egyház számára

Felhívjuk a püspököket és a püspöki konferenciákat, hogy gondoskodjanak az Isteni Kinyilatkoztatásról szóló dogmatikai határozat [II. Vatikáni Zsinat] érvényrejuttatásáról az egyes egyházmegyékben és egyháztartományokban, biblikus pasztorációs központok vagy intézetek létesítésével.

Felhívjuk a püspököket és a püspöki konferenciákat, hogy lelkipásztori tevékenységükben biztosítsák a biblikus apostolságnak a megérdemelt elsőbbséget. Segítsék azt elő biblikus lelkipásztori terv létrehozásával, valamint a hívek lelkiismeretének felébresztésével, akár a biblikus apostolkodásra buzdító pasztorlevelekkel, akár más alkalmas módszerekkel, mint pl. biblikus hétvégék, hetek, hónapok vagy akár biblikus év megünneplésével, főként azokon a helyeken, ahol ez még nem vált gyakorlattá.

Felhívjuk a püspököket és a püspöki konferenciákat, hogy a legközelebbi püspöki szinódust szenteljék a „biblikus lelkipásztori szolgálatnak”, hogy ezáltal az Isteni Kinyilatkoztatásról szóló zsinati okmány viszonylagos elhanyagolása megszűnjék.

Ajánlások a Bibliaszövetség tagjainak

A biblikus lelkipásztori szolgálat kellékei

- Felhívjuk a Szövetség tagjait, hogy tegyenek hozzáférhetővé:
- bibliákat különböző nyelveken, a különféle rétegek számára, elérhető áron, együttműködve a [protestáns] Egyesült Bibliatársulatokkal és más hasonló szervezetekkel,
 - sajátosan lelkipásztori célt szolgáló bibliakiadásokat és szentírásmagyarázatokat,
 - segédeszközöket a biblikus lelkipásztorkodáshoz; tanfolyamokat, stb.,
 - audiovizuális eszközöket, főleg az írástudatlanok részére.

Munkatársak képzése

Tekintettel arra, hogy a biblikus apostolkodást nem végezhetjük hatásosan jól képzett munkatársak nélkül, nyomatékosan ajánljuk bibliacsoport-vezetőik, biblikus szakemberek és szervezők alapos kiképzését a bibliaapostolság minden szintje számára.

A papság és a szerzetesség képzése és lelkiélete alapuljon a Biblián, és pedig nem csak elméleti szinten, hanem elsősorban a magtapasztalás szintjén, tekintettel ezen réteg szerepére a biblikus lelkipásztori szolgálatban és az evangélium hirdetésében.

A szemináriumokban és a rendi főiskolákon legyen a képzésnek elválaszthatatlan része a Biblia használata mint a személyes ima forrása, és mint lelki táplálék a bibliaolvasó és imádkozó csoportok keretében.

Felhívjuk a szentírástudósokat és az egzegétákat, hogy tudásukat tegyék jobban hozzáférhetővé a lelkipásztori munka számára.

A Biblia lelkipásztori használata

Ajánljuk, hogy a Bibliaszövetség tagjai segítsék elő az egyház életében a Biblia fokozottabb használatát.

Ez történhet a bibliai szövegek csoportos olvasásával, melynek keretében a Szentírást az emberek életére vonatkoztatva magyarázzuk.

Új módszereket is ki kell alakítani, hogy ezt a bibliaolvasást hatásosabbá tegyük.

A Biblia olvasásának és magyarázatának kiváltságos helyei a kisközösségek. Képezni kell olyan vezetőket, akik ilyen közösségeket irányítani tudnak. Vegyesvallású környezetben támogassuk olyan báziscsoportok kialakulását, amelyekben a tagok képesek az emberi problémákat és értékeket a Biblia mellett más szent iratok fényében is átgondolni.

A liturgikus ünneplés egésze váljék az Ige hirdetésévé. Ezért a következőket javasoljuk:

- válasszunk olyan szövegeket, amelyek figyelembe veszik a konkrét életet; ne hanyagoljuk el az Ószövetség, főként a prófétai és bölcsességi irodalom könyveit. A vasárnapi olvasmányok rendjét ebben a szellemben felül kellene vizsgálni;
- ünnepet soha ne tartsunk homília vagy valamilyen másféle írásmagyarázat nélkül, mert az Ige csak az értelmezés által hatol be az emberi szívbe;
- a liturgikus énekeket hassa át jobban a Biblia szelleme;
- a liturgikus nyelv tükrözze a Biblia képeinek gazdagságát Istennel, az emberrel, a teremtett világgal kapcsolatban.

Hogy ezeket a célokat elérjük, újra hangsúlyozzuk a biblikus hétvégék, hetek, hónapok vagy évek jelentőségét a plébániák és egyházmegyék életében.

Biblikus lelki napokat, lelkigyakorlatokat kell szervezni a papság, a szerzetesek és a világi hívek számára. Hasznos lenne, ha ehhez olyan anyaggyűjteményt állítanánk össze, amelyet egy-egy egyháztartományban bárhol felhasználhatnánk.

A keresztyén családi életnek egység- és erőközpontja Isten Szava legyen. A közös családi imát Isten Szava olvasásának, átélkedésének alkalmává kell tenni.

A családi élet különböző eseményeit a Biblia fényében kell értelmezni. E célból a plébániákon a családos csoportok vezetőit külön kiképzésben kell részesíteni.

A keresztyén közösségek: egyházközségek, egyházmegyék, egyháztartományok mind azzal a lelkiürettel hallgassák Isten Szavát, hogy áthassa őket az evangélium szelleme. A Biblia üzenetében szereplő metanoia, megtérés által olyan Egyháznak kell megszületnie, amely kevésbé klerikális, jobban igazodik a világi hívek körülményeihez.

(Székely István fordítása)

A IV. vilá kongresszus

Június 23-án délelőtt szálltunk fel a gyulafehérvári segédpüspök atyával (aki „civilben” bibliikus tanár) Ferihegyen egy MALEV géppel, hogy a földgolyó túlsó felén részt vegyünk a Katolikus Bibliaszövetség 4. vilá kongresszusán. Frankfurtban már népes kis csoport, mintegy 20-25 fő, a többi európai bibliaközpont vezetője várta az indulást. Többségük régi ismerős, hiszen húsz éve rendszeresen találkozunk a közép- és keleteurópaiakkal. Némi büszkeséggel konstatáltam, hogy én vagyok az egyetlen a csapatban, aki már 1971-ben az olaszországi Rocca di Papa-n is ott voltam, a legelső ilyen rendezvényen. A többi országok képviselői hozzám képest mind később kapcsolódtak be ebbe a munkába.

A hatszáz személyes vilá gjáró repülőben szinte még egy futballpálya is elférne, ha nem volna telezsúfolva székekkel és tarka-barka, fontos emberekkel, akiknek valamiért megérte megvenni a 100,000 Ft-os repülőjegyet (persze dollárban). Kellemes hangulat, filmvetítés, kitűnő ételek, udvarias kiszolgálás. Egyesek olyan jól érzik magukat, hogy némi dulakodás is kerekedik; a főszereplőt Madridban a rendőrség veszi pártfogásba.

Mert Madridban leszállunk üzemanyagért, hogy a nagy gépcsoda egyhuzamban átrepülhesse az Óceánt. Aki nem akar másfél órát a gépben unatkozni, azt betereleik a továbbutazók várótermébe (hogy ott unatkozzék). Szép Spanyolhon, hiába töltöttem itt jó másfél órát, nem láthattam belőled mást, mint a repülőterek szokványos emlékboltjait!

Az Óceán nem látszik, mikor továbbindulunk, csak fehér felhőszőnyeg, kilométerekkel alattunk. Megyünk a Nap után. Már régen elmúlt éjfél (európai idő szerint), de a Nap még sokáig nem tud megszökni előlünk. Csak 7-8 óra elteltével köszönt be a sötétség, amikor már a Mexikói öböl felett járunk.

Haiti szigetén (pontosabban a szigetnek azon a felén, amely nem Egyesült Államok: Santo Domingo-ban) újabb pihenő, immár az éjszakában. Gépünkől kilépve az az érzésünk, hogy szaunába kerültünk: forró levegő, maximális páratartalom. Nem túl kellemes a szűk folyosón sem, ahová a felüdülésre vágyó, elgémberedett utasokat terelték.

Még két óra repülőút, és végre, életem leghosszabb (33 órás) napjának elmúltával elértük uticélunkat. Kolumbia fővárosában, Bogotában vagyunk. Óránk reggel nyolcat mutat, de itt még csak most múlt

éjfél. Várakozunk még egy órát, hátha megtalálják cseh barátunk csomagját, de mindhiába. (Csak két hét múlva került elő, a visszautazás előtti napon. Addig az aktatáskájába tévedt, szűkös ruhatárral kellett beérnie.)

Nagy csalódás számomra, hogy nem trópusi hőség fogad, pálmáerdő, majmok és kaktuszok. Meglehetősen hűvös a levegő, mert 2600 méter magasan vagyunk az Andok tetején. Nálunk, Európában örök hó és jég, gleccservilág volna ebben a magasban.

Az egyik csoporttal a redemptoristák szemináriumában kapok szállást. Vacogó hideg, persze fűtés, az nincs (télen sincs, nemhogy júniusban. Igaz, tél sincs, csak örök tavasz). A fáradt hadnak nincs szerencséje: elromlott a vízvezeték, nem lesz esti mosakodás.

De a házigazdák nagyon kedvesek: a rektor, a gondnok, a szolgálatainkra visszajött kispapok. Szeretetük és a felkínált üdítők, gyümölcsök elhessegetik rosszkedvünket.

A szegényes kispapcellában hamar pótolni kezdjük tetemes alvászadósságunkat. Igaz is, még csak éjfél múlt, pedig délelőtt óta másfél nap telt el.

Az első nap még szabad, felderítjük hát a világnak ezt a részét. Persze csak a bátrabbak, mert házigazdáink óva intenek a magános városnézéstől. Rablás, fosztogatás, kábítószer-csetepaté mindennapos a városban. (Egyik társunk rajta is vesztett: három fickó nyomozó-igazolvánnyal felszerelve igazoltatta, majd az ellenőrzésre átadott pénztárcával egy szempillantás alatt megléptek.)

De miután állítólag nem ölnek, csak rabolnak vagy fosztogatnak, mégis körülnézek a nyolcmillió városban. Tengernyi nép, autó és buszáradat. A buszokban kereszt, Jézus Szive kép. Ott szállsz le és fel, ahol eszedbe jut. Lehet, hogy éppen a belső sávban a száguldó autók között. A busz mögött pedig unottan vár a többi autó - és persze harsányan tülköl.

Van a városban minden: sok szép templom, barakk-negyed, szentély (élő) indián istenséggel, Irnok utca (százával ülnek az Irnokok és várják az analfabétákat); lehet a főutcán lámaháton lovagolni, kábítószerrel venni, vagy sok-sok egzotikus gyümölcsöt; a múzeumban pedig megcsodálhatjuk az inkák aranykincsét (legalábbis azt a keveset, ami megmaradt belőle). A lakosság (és a kultúra) spanyol-néger-indián keverék; igazi indiánt „poncsó”-ban (kendőkabát) alig lehet látni. (Az „indián” szónak becsmérő értelme van: elmaradott, műveletlen. Jobban szeretik azt, hogy „vidéki”.)

Hétfőn kezdődik a 70 ország 200 küldöttének kongresszusa. Természetesen szentmisével. Az egész világ jelen van a föld minden részéről összesereglett püspökök, papok, nővérek, világi férfiak és nők közös imájában. A különös élményt még fokozza az is, hogy a szentmisét naponta más-más csoport készíti elő és alakítja.

Az indiaiak miséjében talán a felajánlás a legszebb: a kenyér és a bor mellett az ünnepélyes felajánlási menetben virágkoszorút, illatos mécseseket és gyertyákat is visznek. Az afrikaiak dobbal, táncokkal köszöntik az Urat, s a tam-tam hangjára titokzatos nyelven írt éneket zengünk. A bűnbánati szertartás itt nem a megszokott bánatima: a tágas templomhajójában megjelennek a gyóntató papok, és aki úgy gondolja, ott helyben, mise alatt elvégzi gyónását (a misézó papokkal, püspökökkel az élen!). Kissé meglep sokunkat, amikor úrfelmutatás alatt a csöndben egy elnyújtott, éles vijjogás hallatszik (egy néger apáca a tettes, aki egyébként egész szimpatikus jelenség).

Az európaiak miséjében világiak (köztük nők) is állnak a misézó papok között és velük mondják a kánon szövegét. Az amerikaiak napján Miatyánk után mindenki mindenfelé körbejár a jelenlévők között, és mindenki mindenkit személyesen köszönt: kitől bocsánatot kér, kit meg bensőségesen üdvözl.

Szentmise után délelőtt és délután folyik a tanácskozás. Néha szűkebb csoportban (ezek közül egyik a keleteurópaiak csoportja, köztük első ízben egy litván atya), máskor földrészenként, és ismét máskor mindannyian együtt, a jól előkészített menetrend szerint. A megbeszélések, előadások nyelve angol, francia és spanyol. A többség mindegyiket megérti, de azért fordítják is. Szűkebb körben a könnyebb-ség kedvéért gyakorta előkerül a német, az olasz.

Két hét alatt három fő feladatunk van: tájékoztatni, megismerni egymást; felülvizsgálni a világszervezet alapszabályát és szervezetét; ünnepélyes záróokmányban meghatározni a legfőbb tennivalókat.

Miközben egymás beszámolóit hallgatjuk, különös érzés rácsodálkozni arra, hogy mennyire más minden ország és földrész egyházainak helyzete, mennyire mások az egyes népek gondjai, - és valahol a mélyben mégis mennyire ugyanazok. Korlátozások a mohamedánok között, éhség és járvány a harmadik világban, tanácstalanság és létbizonytalanság a volt szocialista országokban, érdektelenség a jóléti társadalmakban (Svájc: „miért kell engem megváltani, hisz mindennem megvan!?”) - mennyire más akadályok a bibliás kereszténység útjában, és mégis mennyire ugyanazok.

A vidékenkénti csoportok összegzik a beszámolók lényegét, ismeretik a földrészek csoportjaiban, majd a legfontosabb dolgok eljutnak a teljes ülések elé. Több nap munkája nyomán lassan kikristályosodnak a legáltalánosabb problémák, a legsürgetőbb feladatok, a legcélravezetőbb módszerek. Éjjel dolgozik a stáb, írja a fogalmazványt, ami azután az összes résztvevő elé kerül. Írásban is, szóban is: Mondatról mondatra felolvassák a 17 oldalas dokumentum-tervezetet, és mondatról mondatra, bekezdésről bekezdésre szavazunk: jó - nem jó - módosítsd.

Három nap, kétszeri olvasás, - végül kész a szöveg, mely irányelv a következő hat esztendőre, ajánlás és javaslat a világegyháznak, főpásztoroknak, munkatársaknak és a híveknek. A lényeg: Új evangélizálás a jelenkor új körülményei között. Kitartó és következetes fáradozás azon, hogy a mai, kiüresedett és széttzilált világban Isten Szava hatékonyan formálhassa és teremthesse újjá a társadalmak, nemzetek, közösségek és az egyes emberek életét.

Utolsó nap, utolsó szentmise: hálaadás és dicséret. Felajánlaskor az egyes földrészek képviselői jelképes ajándékot hoznak. Számomra a legszebb és a legfontosabb az a magyar nemzeti színű szalaggal átkötött tégladarab, amely egy leomlott falat jelképez. Nem vagyok egyedül ezzel az érzéssel, hiszen mindenkitől érződik a megkönnyebbülés, hogy a világ megszabadult egy szerencsétlen rémálmától.

Két hét után hazafelé háromnegyedére zsgorodik a másfélnapos út (de nem a fáradság!). Átszállaskor rácsodálkozom a MALÉV gépre: a földrészek között száguldozó gépóriáshoz képest kicsi játékszernek tűnik. Kisebb és szegényesebb, de nekem kedvesebb, mert ez már egy darab Magyarország.

A gyulafehérvári segédpüspök most is mellettem ül. A csöndben a világnak arra a kis részére gondolunk, ahová hazavárnak bennünket munkatársaink, gondjaink és feladataink. És tudjuk, hogy nem egy dübörgő gép: a világegyház felénk sugárzó szerete, a terveit ránkbízó Isten ereje visz bennünket célunk felé.

Tarjányi Béla

Heinz Schürmann

Jézus születése (Lk 2,1-7)

(Das Lukasevangelium,
Herder, 1969, 98-106. o.)

¹Történt pedig azokban a napokban: Augusztus császár rendeletet bocsátott ki, hogy írják össze az egész földkerekséget. ²Ez volt az első összeírás; akkor történt, amikor Szíria kormányzója Kvirínusz volt. ³El is ment mindenki a saját városába, hogy felíratkozzék. ⁴Elment József is Galiléából, Názáret városából Júdeába, Dávid városába, amelynek Betlehem a neve, - mert Dávid házából és nemzetségéből származott -, ⁵hogy felíratkozzék, Máriával, a feleségével, aki gyermeket várt. ⁶Történt pedig, miközben ott voltak: Beteltek [Mária] napjai, hogy megszüljje gyermekét. ⁷Megszülte elsőszülött fiát, pólýába takarta és jászolba fektette, mert nem találtak helyet a szálláson.

[1] Az „azokban a napokban” kifejezést a póféták használták, amikor az Isteni szabadítás idejéről beszéltek; Lukács ezzel a kifejezéssel burkoltan azt jelzi, hogy ez a nagyszerű esemény íme most érkezett el. - Lukács nem akarja az esemény időpontját meghatározni ill. közölni. Augusztus és Kvirínusz említése arra szolgál, hogy Jézus születését olyan történeti tényként terjessze elő, amely az egész világ történetébe illeszkedik, és - világtörténeti jelentőségű (vö. Csel 26,26: „ez nem egy sarokban történt”. Lukácsnál Jézus az egész emberiség Megváltója!). Lukács hitvédelmi szempontja: Jézus születése a római birodalom történetébe zavartalanul illeszkedő esemény.

Az összeírásról két okból esik szó: 1. Jézus szülei emiatt mennek Betlehembe, ahol a Megváltónak születnie kell (Mik 5,1); 2. Jézus születése az összeírás által a birodalom történetének részévé válik. Jézusban nem csak a zsidóság reményei teljesednek be: ő az egész világ számára született.

[2-3] Mivel Augusztus idejében több népszámlálás is volt, Lukács ezt „első”-nek mondja. Nehézségek: 1. más történeti források nem említenek olyan népszámlálást, amely az egész „földkerekségre” kiterjedt volna; 2. az emberek összeírását nem „saját városukban” végezték; és 3. Josephus Flavius történetíró szerint ez a bizonyos (P. Szulpiciusz) Kvirínusz ezen a területen csak Kr. u. 6 körül tartott népszámlálást. Lukács talán pontatlan?

1. Augusztus új adórendszert vezetett be, emiatt minden 14 évben összeírást tartott. Ennek Egyiptomban és Galliában is vannak emlékei. Az ún. Ankarai

Emlékmű felírata (II,2-11 sor) tanúsítja, hogy 746-ban (ab Urbe condita, = Kr.e. 7-ben) is volt összefrás.

2. Az összefrást az egyes területeken a helyi sajátosságoknak megfelelően folytatták le. Más források is beszélnek olyan esetekről, amikor az embereknek származási helyükre kellett utazniuk. Palesztínában a helyi hagyományok és a törzsi szokások megkövetelhetik az összefrásnak ezt a módját.

3. a./ Lehetett-e Palesztínában római népszámlálás még Heródes idejében (meghalt Kr.e. 4-ben)? Igen, ez végeredményben elképzelhető, hiszen Heródes nagy mértékben függött a rómaiaktól. Josephus feljegyezte, hogy Heródesnek Kr.e. 7-ben a császár iránt hűségesküt kellett kivennie alattvalóitól. b./ Kvirínusz Kr.u. 6-ban volt Szíria kormányzója (Josephus szerint). Tudjuk viszont, hogy már Kr.e. 12-től is tevékenykedett Közél-Keleten, így pl. Apameában végrehajtott egy összefrást is. Elképzelhető, hogy ebben az időben közreműködött egy palesztínai népszámlálásban is. c./ Lehetséges, hogy Heródes (a rómaiaktól függetlenül) végzett országában népszámlálást, és Lukács ehhez hozzákapcsolja Kvirínusz nevét (aki valóban tartott összefrást, de csak Kr.u. 6-tól).

Lukács tehát „Augusztus császár” és az „egész földkerekség” összefrásá-nak említésével világméretű távlatot nyit meg, és kifejezi Jézus születésének egyetemes jelentőségét. Jézus Lukács szerint nem csak a választott nép által várt és a próféták által ígért Messiás, hanem olyan valaki, akiben teljesednek a világ népeinek kimondott és rejtett vágyai. Ezért majd a 11. versben sem megváltó „Krisztus”-ként (»fölkent«, Messiás) mutatja be az újszülöttet, hanem mint a kozmosz és a történelem „Küriosz”-át, Urát, akit várnak a pogány nemzetek. A „nagy örömet” sem Izraelnek, hanem minden népnek hirdetik (10.v.); hasonlóképpen a béke is „minden jóakarátú ember” osztályrésze (14.v.).

[4] Hogy József ki volt és hol lakott, azt az 1,26-27 után már nem szükséges részletezni. Betlehem eredeti jelentése „Lahamu [isten] háza”; a „kenyér háza” későbbi, népi szöfejtés. A várossal kapcsolatban az evangélista számára az a fontos, hogy ez Dávid városa; Józsefnek nem szülővárosa, hanem, ami ennél fontosabb: családjának származási helye. Jézus messiási méltóságával kapcsolatban ugyanis ezek a bizonyítékok: a dávidi leszármazás (természetesen Józsefen keresztül), és a betlehemi születés ténye Mik 5,1-nek megfelelően: „És te, Betlehem ..., belőled származik az, aki uralkodni fog Izraelben. Eredete az ősidőre, a régmúlt időkre nyúlik vissza.”

[5] Az elbeszélés szemmel láthatóan úgy beszél Józsefről és Máriáról, mint akik már összeköltöztek (vö. Mt 1,24: „magához vette”); a kor erkölcsi szerint jegyesek nem utazhatnak így együtt. Ezt a tényt juttatja kifejezésre egyes kéziratokban a „feleségével” kifejezés (a

„jegyesével” helyett); lehet, hogy ez állt eredetileg a szövegben, de zavarónak találták és kijavították. - Az elbeszélés nem indokolja meg, hogy József miért vitte magával Máriát (a szövegből nem derül ki egyértelműen, hogy Máriát összejárk-e); Lukács feltehetően arra gondol, hogy az asszonyokat is összejárk.

[6] Lukács számára közömbös körülmény az, hogy nem találtak helyet a szálláson (egyébként sem beszél üldöztetésekről és viszontagságokról, mint Máté, vö. Mt 1,12: József töprengése; Mt 2: Heródes álnoksága, menekülés Egyiptomba, gyermekgyilkosság; Mt 2,22: félnek Arkelausztól). Lukácsot csak az érdekli, hogy megérkeztek a városba, amely a jövődőlésben szerepel.

Lukács és Máté eléggé eltérő leírása alapján sejtethetjük, hogy a betlehemi születés már az evangéliumok elkészülte előtt is szerepelt a keresztyének elbeszéléseiben. A lukácsi leírás keretében viszont szemmel láthatóan gondot jelent az, hogy hogyan lehet ezt összhangba hozni Jézus názareti származásával, amely egyébként állandóan jelentkezik az igehirdetésben (Mk 1,9,24; 10,47 pLk; 14,67 pMt; 16,6; Lk 4,16 p; Mt 21,11; Jn 1,45k; 18,5,7; 19,19; Csel sokszor). E problémát hidalja át az összefrás mozzanata. Betlehemnek ugyanis fontos szerepe volt a Dávid-fiúság alátámasztására.

Vajon a betlehemi születés történetét a Mik 5,1-ből alkották meg, vagy a betlehemi születés ténye teremtette meg a Mik 5,1 alkalmazásának szerencsés lehetőségét? A Mik 5,1 messiási értelmezéséről (vö. Mt 2,5) - számos későbbi rabbinista tanúságtétel ellenére - sem kell azt gondolnunk, hogy ez már Jézus korában is általánosan elterjedt értelmezés volt. Ezért nem bizonyítható, hogy az elbeszélést a jövődőlés alapján alkották volna meg. Annál kevésbé, mivel a biztosan igen korai 2,22-38 is azt feltételezi, hogy Jézus Jeruzsálem közelében született.

[7] Ezt a rendkívül fontos eseményt egészen egyszerű szavakkal mondja el az elbeszélés, hogy semmi el ne homályosítsa a tulajdonképeni mondanivalót. Hiszen kezdettől fogva a prófétai ígéret fényében áll előttünk minden, és kiviláglik belőle a beteljesedés gondolata. Az „elszülött” kifejezés is az újszülött jelentőségét juttatja kifejezésre. A szövegkörnyezet értésünkre adja, hogy Jézus eleve, elszülött voltából kifolyólag is Istennek szentelt személy (Kiv 13,12; 34,19; vö. Lk 2,23). A dávidfiúság és a betlehemi születés motívumával együtt azonban az elszülöttség még többet mond: Jézus mint elszülött dávidutód eleve váramányosa a messiási méltóságnak (vö. az angyal ígérete, 1,32k).

A gyermeket bepólyázzák és jászolba fektetik. Ezt csupán a pásztoroknak adott jel előkészítéseként szerepel itt; eszerint (12.v.) a pásztoroknak egy nem régen született kisgyermeket, „pólyásbabát” kell

keresniük. Mint jel, a jászol a legfontosabb, a pólya már kevésbé, és legkevésbé jelentős a születés helye. Híres emberek születése kapcsán a zsidók szívesen beszéltek szokatlan dolgokról (ld. Mózes a kosárban, Kiv 2,3). Egy újszülött, aki jászolban fekszik, elég különös jelenség: ez már eleve fölvetheti a kérdést, hogy mire hívatott ez a gyermek (vö. 1,66), hiszen az ilyen helyzet talányos és paradox. A jászol-kép tehát nem a gyermek szegénységét és kivetettségét akarja kiemelni. Az egyszerű, nyitott szív e különös látvány alapján ráérezhet az ígéretes, különleges jövőre: Üdvözítő és Krisztus - egy jászolban (a paradoxon a Lk 1,32k fényében még kiáltóbb). Mindez nem tárja fel, csak érzékelteti Isten üdvözítő tervének titokzatosságát és a gyermek különös titkát.

A jászolt gallyakból és agyagból vagy agyagból és kövekből készített etetővályúnak képzelhetjük el a földön vagy kissé megemelve a falhoz erősítve; barlanglakás esetén a kőfalba vésett mélyedésként; semmiképpen nem lábakon álló faalkotmány: ilyen nincs Palesztinában.

Hol volt ez a jászol? Mindenekelőtt kérdés, vajon a szövegben szereplő „szállás”-t (gör. katalúma) nyilvános fogadónak (mint pl. Kiv 4,24; 1 Sám 1,18; Jer 11,8) vagy magánlakásnak (mint pl. Mk 14,15 p Lk 22,11) kell gondolnunk. Lukácsnak egyébként van külön szava az elsőre (gör. pandokheion). Nehéz elképzelni, hogy ennek a forgalmas utaktól távoli városkának igazi fogadója (kán, karavánszeráj) lett volna, legfeljebb valami kis helyiség szükség esetére. Egyébként a pásztorok sem fogadóban keresnének egy jászolt; a jászol az ő világuk része. (A szöveg természetesen nem mondja és nem is sugallja, hogy a jászol a pásztorokhoz tartozott volna; a pásztorok nem voltak szükségszerűen betlehemi lakosok.) - A szokatlan megoldás, hogy jászolt vesznek igénybe, születhetett abból is, hogy nem volt kéznél bölcső ill. szabad fekvőhely a gyermek számára. Vajon a „nem volt nekik hely” nem azt akarja (elég szerencsétlenül) kifejezni, hogy más megoldást nem találtak a gyermek számára? Ez esetben a szállás mégiscsak egy egyhelyes magánház lehetne, amelynek egyik felében az állatok tanyáznak. Így a bepólyálás után kézenfekvő lenne a jászol igénybevétele. Viszont akkor a 7. versben azt kellene mondani, hogy „nem volt neki hely”. A „nem volt nekik hely” feltehetően Máriát és Józsefet is magában foglalja, tehát egy túlságosan is benépesült (nyilvános) fogadóból való kiutasításra utalhat: a szülés előtt álló Mária számára nem lehetett megfelelő környezet.

A szállás (katalúma) ellentéte eszerint vagy a szabad(ég), vagy egy közeli istálló. Ha igaz az, hogy az elbeszélés bizonyos részleteiben alkalmazkodik a Mik 5,1-hez, akkor fölmerülhet a gyanú, hogy inkább a szabad égre kell gondolni a Mik 4,9-10 alapján (mely Siont egy szülő asszonyhoz hasonlítja): „És most íme, ki kell menned a városból, és lakni a mezőn”. Viszont a 15.v. határozottan megkülönbözteti a „pásztorok földjét” Betlehemről, a születés helyétől. Ezért a szabad ég helyett helyesebbnek látszik mégis istállóra vagy barlangra gondolni. A szövegben semmi nem utal arra, hogy a kérdéses hely barlang lett volna, de ez a

feltételezés igen kézenfekvő egy olyan hely esetében, mint Betlehem, ahol számos barlang volt, melyeket később istállóként használtak.

A helyi hagyomány, melyet a 2.sz. közepéig vezethetünk vissza, Jézus születését egy barlangba helyezi, amelyre Konstantin császár később bazilikát épített (Euszebiosz, KonstÉl 3,41k). Jusztnusz (Trif 70,1) a városon kívül ismert egy istállót; Jakab Protoevangéliuma (17k) és Origenész (Kelsz 1,51) pedig a Betlehembe vezető út mentén. Jusztnusz még pogány volt, amikor itt járt; a barlangot a (LXX) Iz 33,16-tal hozza összefüggésbe; innen azonban aligha eredhet az a hagyomány, hogy Jézus barlangban született. Az egyházatyák szerint Betlehemben volt egy Tammuz (Adonisz) szentély. Lehet, hogy ezt Hadriánusz vagy Décius építtette, hogy a keresztények által tisztelt helyet elvegye tőlük? Vagy később a keresztények vettek birtokba egy pogány szentélyt? Mindkét feltételezés lehetséges.

Egyiptomi emlékek

Az egyiptomi keresztény és moszlim lakosság körében számos helyi hagyomány él a Szent Család egyiptomi tartózkodásával kapcsolatban:

A Szent Család Tanisz pusztáján keresztül Bilbaisz városába érkezett (ma Mohamedán falu), majd a Zagazig melletti Bubasztéba. Itt ellenségesen fogadták őket, ezért tovább mentek dél felé Ón városába (= a bibliai Bét-Semes), a mai Matarie (Kairó városnegyede) környékén. Innen átkeltek a Babilon nevezetű erődítményen (Kairó óvárosa): erre vezetett ugyanis az út dél felé, Felső-Egyiptomba. Meadiban (Kairótól 12 km-re) a Níluson vitorlás hajóra szálltak. Józsefnek itt el kellett adnia az aranyat, tömjént és mirhát, hogy kifizethesse a viteldíjat.

Számos helységhez és helyszínhez fűződnek a Szent Családdal kapcsolatos elbeszélések. Így Deir al-Ganuszban úgy tartják, hogy Jézus megáldotta kútjuk vizét és ivott belőle; az al-Bahnasza-i (= Okszirchinchusz) moszlimok szerint Jézus menedéket talált náluk a Korán 23. sűrúja szerint: „Mária és az ő fia jelle vált; menedéket adtunk nekik egy csendes és vízben bővelkedő dombon.” Kopt elbeszélés szerint mikor a Szent Család a Níluson a Dzsebel't Tair sziklája alatt haladt el, a szikla majdnem rázuhant a hajójukra. Mária nagyon megijedt, de Jézus kinyújtotta a kezét és megtartotta a szilát: keze nyoma máig látszik a sziklában.

Egyiptomban ősidők óta minden évben százezernyi keresztény és mohamedán zarándokol a Deir el-Moharrak-i Szent Szűz szentélyébe, ahol a Szent Család hat hónapig időzött.

Amikor Heródes meghalt, visszatértek Palesztínába. Közben ott is megpihentek, ahol ma az Abu Szarga templom áll Kairó óvárosában.

(I.H.Dalmis, Bible et Terre Sainte, 1968/12, 13-14.o.)

H.V. Morton:

Az Üdvözítő nyomában

(Palladis, 1937, II,
145-155.o.) Részletek.

Az út egészen olyan volt, mint a többi utak Palesztínában. Az ég, mint valami forró katlan fedele, borult reá. Az olajcserjék között ugráló szöcskék halk koppanása állandó ritmusa volt a hőségnek.

Méskőpor fődte vastagon a vidéket, könnyű, fehér por, melyet a szamarak patkója felhőkben kavart föl az úton, de a tevék könnyű lába alig mozdította meg. Ezek a hatalmas, idomtalan állatok olyan nesztelenül mozognak, mint az árnyék. Fehér kőfalak emelkedtek az út mindkét oldalán. Mögöttük a kőterraszok, melyeken olajfaültvények zöldeltek, egyre magasabbra hágtak a sötétkék ég felé. Kis, barna, békafejú gyíkok laktak a kőhasadékokban. Ki-kijöttek, hogy sütkérezzenek a napon, mondatlanul, akár egy-egy kis kődarab. Csak a torkuk lüktetett. Néha egészen közel tudtam lépni hozzájuk és szinte megérintheztem volna valamelyiket egy olajfaággal, de akkor egyszerre, mintha ostorral pattintottak volna egyet a porban, eltűntek és nem voltak sehol.

A hőség ideges feszültséggel feküdt rá a világra. Minden kis zaj bántó és éles lett, kivéve a szöcskék halk, zörgő zaját, ami a meleg ritmusa volt a fülemben. Egy pásztorfiú fújta sípját valahol a dombok között. Ugyanazt az őrzítő kis dallamot játszotta egyre, aminek se eleje, se vége nem volt. (...)

Mint ahogy mondtam, az út egészen olyan volt, mint a többi utak Palesztínában. De valami mégis mássá tette... Ez az út a Betlehembe vezető út... (...)

Amint mentem Betlehem felé, emlékeztem gyermekkorom álmaira: tiszta fehér hó alá süppedt mezőt láttam, ahol prémbundába burkolt pásztorok virrasztottak nyájaik mellett, a fagyos levegőben fénylő csillagok alatt. Kicsi istálló is volt itt, ahol az állatok topogtak és meleg lehelletük párává lett a levegőben. Külön, az egyik sarokban, a jászol mellett, arany karikával a feje körül ült az Anya, és ölében tartotta a Gyermeket. Valahonnan messziről ezüstszávú harangok szóltak...

Nagyon jól tudtam, hogy ez csak álomkép. A magam külön kis Betlehemje. Sok mindenből tevődött össze, a karácsonyi levelezőlapokból, amelyeket gyermekkoromban kaptam, képekből, melyeket örömmel nézegettem, mielőtt úgyszólván olvasni tudtam, az áhítatból és sóvárgásból, melyet a hideg észak érez Jézus története iránt. Minden keresztény nemzet a maga nyelvén meséli el Jézus születését és a maga módján helyezi el a jászolban... A nagy középkori festők saját szülőházjukat festették meg Betlehemnek, saját nemzetük és koruk képét, mintha azok éltek volna az Üdvözítő körül. És mi, akik Európából érkezünk Palesztínába, úgy érezzük, mintha valami varázslatos birodalomból érkeznének a valóság kopár szikláinak közé.

Csendesen mentem előre a nyomasztó, levegőtlen hőségben és fáj a szívem, hogy búcsút kell mondanom ennek az álomképnek. A betlehemi fehér, poros út pedig, mintha tűzön keresztül néztem volna, reszkett a forróságban a magas mészkőfalak alatt, és a szürke, csenevész olajfák levelei közt mintha kemence forró lihegése csapott volna át...

Olyan helyre értem, ahol néhány fa árnyékot vetett az útra. A fák alatt ósrégi kút állt, kővályúval, hogy a pásztorok és tevehajcsárok vizet meríthessenek állataiknak.

Ennek a kútnak, mint annyi helynek ebben az országban, több neve van. Vannak, akik Mária kútjának hívják, mert a legenda szerint a szent család, miután öt és fél mérföldet gyalogolt a Betlehem és Jeruzsálem közötti úton, itt megpihent és ivott a vizéből. Nevezik a Csillag-kútjának is. Mondják, hogy a három napkeleti bölcs, Betlehembe utazván, elvesztette szem elől a csillagot és, mikor ehhez a kúthoz érvén, szomjukat csillapították, újra megtalálták, amint ott ringott lent a vízben. (...)

Amint a messzi mélység repedezett szikláit és a víztelen moabita hegyeket néztem, szinte úgy éreztem, mintha enyhülne a betlehemi út forró levegője.

Nem nehéz kitalálni, miért mentek a próféták ezek közé a rettentős hegyek közé, a pusztába, hogy az Igazságot megkeressék. Az embernek néma ez a vidék, de talán így közelebb van az isteni kinyilatkoztatás. A test szomjúsága mellett talán a lélek hamarabb kielégül. (...)

Betlehem típusa a palesztínai városok különös maradandóságának és változatlanságának. A hódítások, mint megannyi hullám, söpörtek végig rajta, de nem hoztak nagy változásokat. Betlehem ismerte a zsidókat, a rómaiakat, az arabokat, a kereszteslovagokat, a szaracénokat és törököket. Mind ideállították jelzőtáblájukat a határra. És most angolul szólít fel az útszélén álló oszlop, hogy: »Lassan hajts!«

Amint az ember csöndesen megy föl a dombra Betlehem felé, és csak egy vágya van: hogy békén, egyedül maradjon érzéseivel és gondolataival - hirtelen fiatal, európai ruhás és vörös-turbános arabok rohannak eléje, mohó örvendéssel üdvözlik és akarata ellenére különös apró boltokba vonsoják el. Itt mindenféle templomi vonatkozású csecsebecsét erőltetnek a nyakára, gyöngyházra vésvé, olajfadabkára, vagy állítólag a Holt tengerből való fekete kódarabra festve. Ha nem állsz kötélnek, arra akarnak rábírní, hogy végy betlehemi menyasszonyi öltözetet. (...) De akkor is meg vannak elégedve, ha legalább egy levelezőlapot veszel tőlük. (...)

A betlehemi asszonyok öltözéke, mely egyedülálló a maga nemében, kereszties hagyomány. A férjes asszony magas fejéket visel hosszan leomló fátyollal, melyet összetűznek az áll alatt és hátul a vállaira és hátára lóg. Azt mondják, ebből a divatos fejékből lett később Európában a hosszú, hegyes süveg, lecsüngő fátylával, aminőt tündérmesékben viselnek a királykisasszonyok. (...) A tudósok, akik tanulmányozták ezt a viseletet és Betlehem lakosságának eredetét, egybehangzóan állítják, hogy az asszonyok fejéke és arca egyképpen a jeruzsálemi keresztény királyság emléke.

És miért is ne lehetne így? Betlehem tősgyökeresen keresztény város. Egy felkelés büntetésképpen a mozlímokat, vagy száz esztendővel ezelőtt, mind egy szálíg kiűzte innen a rettentő Ibrahim pasa, akinek emléke még most is félelmes Betlehemben. Igaz, hogy az utóbbi időben néhány mozlím-család visszatért, de nagyon kevesen vannak. (...)

A város kicsi és szerény. Boltok és műhelyek vannak a főutca során. Egyszerű, utcára nyíló boltívek ezek - az utca pedig olyan szűk, hogy a föltozóvarga, amint műhelyében ül, úgy beszélgethet a szembenlevő fűszeressel, hogy föl se kell emelnie a hangját. (...)

Azt hiszem, H.G. Wells írta azt a novellát, hogy valaki egy közönséges falon ajtót talál, amely egyenesen a Hesperidák kertjébe vezet. Ennek a rég olvasott történetnek hangulata fogott el Betlehemben, mikor egy magas, masszív falon egyszerre kis kaput fedeztem föl. Olyan alacsony volt, hogy még a törpéknek is le kellett volna hajolniuk, ha belépnek. A kapu mögött Jézus születésének temploma áll.

Azt mondják Betlehemben, hogy azért falazták be valaha régesréggen mind a bejárásokat a templom körül ennek az egynek kivételével - s azért hagyták ezt is olyan alacsonyra, - hogy a hitetlenek be ne lovagolhassanak rajta és ne mészárolhassák le a templomban imádkozó népet. (...)

A templomot a barlang fölé építették, melyet Krisztus születése helyének tartottak az első keresztények már két évszázaddal korábban, mint a római birodalom keresztény állammá lett. Ez a barlang ismert szentélye lehetett a keresztényeknek Hadrián korában. A császár, hogy megszenteltelítse ezt is - mint ahogy meg akarta szentségteleníteni a Golgotát - templomot építtetett föléje Adonisnak. Konstantin lerontatta a pogány templomot s a mostani szentélyt építtette helyére. Valami meghatóan őszinte és kedves, óvatos formalizmus van az egészben. Mintha a római lélek és a római császárság nem értette volna még meg egészen kereszténység lényegét és az első, megzavarodott térhajtást tenné Krisztus előtt. Az ember érzi, hogy ezek az oszlopok - Jupiter templomának oszlopai is lehetnének. (...)

A magas oltár alatt van a barlang, melyben a hagyomány szerint az Üdvözítő született. A karzat két oldaláról lépcső vezet le ide. Mikor lefelé mentem, a sötét kis lépcsőházban a falhoz kellett szorulnom, hogy két feketeszakállú görög szerzetes el tudjon menni mellettem a sűrű tömjénfelhőben.

Ötvenhárom ezüslámpa ég a földalatti üregben, de alig-alig tudja megvilágítani. Pedig kicsiny barlang az egész, talán tizennégy láb hosszú és négy láb széles. Kárpitja tele ivódott régi tömjénfüsttel. Ha valahol kissé félrevonjuk a kárpitot, láthatjuk alatta a barlang nyers, füsttől fekete sziklafalát. Arany, ezüst és álarany cifraságok fénylenek az ötvenhárom lámpa ragyogásában. (...)

Ez a templom, akár a Szent Sír temploma, több felekezeté. A latinok, görögök és örmények formálnak jogot hozzá. Olyan féltékeny a két keleti egyház, hogy néha még a port összesöpörni is veszedelmes dolog. Van itt egy oszlop, amelybe három szög van verve. Egyikre a latin egyház akasztott képet, a másikra a görögök akaszthatják képeiket s a harmadikra senkinek sem szabad akasztani semmit.

A földön csillag látszik, körülötte latin felirat: »Itt született Jézus Krisztus Szűz Máriától.« Ezt a csillagot néhány évvel ezelőtt eltávolították és Francia- és Oroszország között komoly viszály lett a dologból. Ebből fejlődött a krimi háború.

Az ilyen esetek elszomorítják az embert. Sajnos, nagyon is tökéletlen a mi világunk. Szükséges tehát, hogy a betlehemi templomban - mint a Szent Sír templomában is - megpróbáljuk elfelejteni az embereket és gyarlóságaik fölött meglássuk az igazságot és szépséget, amelyet a földi köd könnyen elhomályosít. (...)

A templom alatt sok földalatti folyosó és üreg van. Egyik sötét sziklabarlangban szent Jeromos vezette merész vitatkozásait és fordította a Vulgátát.

Megnéztem mindent, de aztán megint csak visszatértem abba a barlangba, ahol a tömjénfüst nehéz felhőkben úszik a lámpafény körül. Sok-sok kisgyermeket találtam ott. Párosával álltak a lépcsőfokokon, majd sorban előrejöttek, letérdeltek és megcsókolták a földet a csillag közelében. Arcocskájuk meghatóan komoly volt a sárga fényben. Némelyik erősen lehunyta a szemét és suttogva imádkozott.

Alig tűnt el az utolsó is, mikor újra fölhangzott a füstölő halk csengése. A barlang homályában újra feltűnt egy asszír királyhoz hasonló görög szerzetes. (...)

Azt hiszem, az a gondolat, hogy Jézus istállóban született, onnan eredt, hogy félreértettük szent Lukácsot, aki a »jászol« szót használja. A nyugati ember a jászolt istállóban tudja csak elképezelni, mely fézszerzerű, a ház mellett külön álló alacsonyabb épület, és az állatok lakóhelye. Szent Lukácsban azonban semmi nincs, ami ezt igazolná.

Betlehem primitív házai egészen más képet adtak nekem Jézus születésének jelenetéről. Egyszobás házak ezek, a barlangok fölött. Hogy ezek az üregek természeteseke-e, vagy emberi kézzel vájták a sziklába, nem tudom. A barlang rendszeren egy szintben van az utcával, de a föléje épített egyetlen helyiségben körülbelül tizenöt-húsz lépcsőfokon kell fölmenni. A barlangot még ma is istállónak használják s egyenesen az utcáról nyílik hozzájuk a bejárat. A legtöbb ilyen istállóban, a kőbe vájva, láttam az ódon jászolszerű mélyedést, amelyben a takarmány van és a kőbe falazott nehéz vasgyűrűket, melyekhez az állatokat éjszakára kötik.

A család a felső helyiségben lakik, melyet csak a barlang sziklateteje választ el az istállótól, ahol az állatok alusznak. (...)

Szent Máté, leírván Jézus születését, így szól: »És bemenvén a házba, megtalálták a gyermeket anyjával, Máriával és leborulva imádták őt.«

Az egyik kis ház, amelyet megnéztem, talán nem is változott Krisztus ideje óta. A férfi az állatok körül dolgozgatott, két számar meg egy kis csikó volt a barlangi istálló sziklájába erősített vasgyűrűhöz kötve. A felső szobában egy asszony valami köleskásaszerű aprószemű reményt nyomott át szitán. Közben-közben leszólt férjének az istállóba és beszélgettek.

MÁR CSAK NÉGY ÉV kell, hogy megérjük Jézus születésének 2000 éves évfordulóját! Jelenlegi ismereteink szerint ugyanis Jézus Kr.e. 7-ben született, és ennek 1994-ben lesz 2000 esztendeje.

Időszámításunk módját (és annak pontatlanságát) Dionisius Exiguus apátnak köszönhetjük, aki Rómában élt, és Kr.u. 540-560 között halt meg. Méltatlannak találta, hogy az ő korában az éveket Diocletianus császár uralkodása után számolják, aki "inkább zsarnok volt, mint császár". Lukács evangéliuma alapján (3,1: Tibériusz császár 15. éve; 3,23: Jézus 30 éves) kiszámította, hogy Jézus születése után az ő koráig hány év telt el, és azt akarta, hogy Jézus születésének dátuma legyen időszámításunk kezdete. Kívánsága megvalósult: az általa kiszámított évszámot hivatalosan elfogadták.

Számítása azonban nem volt egészen pontos. 1. Tibériusz 15. esztendeje lehetett Kr.u. 27, 28 és 29 is (Exiguus szerint 30); 2. Jézus idősebb volt 30 évesnél, amikor elkezdte működését. Lukács azt mondja, hogy Jézus "mintegy" harminc esztendő volt (3,23): ezzel azt akarta jelezni, hogy túl volt már harmincadik életévén. Zsidó szokás szerint ugyanis a nyilvános életben való részvételhez ez elengedhetetlenül szükséges volt. 3. Exiguus nem iktatott be az évek sorába 0-dik éve(ke)t (pl. Kr. e. 1. jún. 30.-a és Kr.u. 1. jún. 30.-a között csak 1 év telt el, a számsorban viszont az ennek megfelelő -1.5 és +1,5 között 3 egység van).

Azóta megállapítást nyert, hogy Heródes Kr.e. 4-ben halt meg (tavasszal), Jézusnak tehát Kr.e. legalább 4-5 évvel kellett születnie (vö. Mt 2,1: Heródes napjaiban). Nagy Heródes, akiről szó van, ún. rex socius volt, vagyis a rómaiak kegyéből uralkodott és mindenben tőlük függött. Kr.e. 8 körül azonban a rómaiak engedélye nélkül háborút indított (keleti szomszédai) a nabateusok ellen. Emiatt Heródes alattvalóit arra kötelezték, hogy tegyék le a császár iránti hűségesküt. Ez Kr.e. 7-ben történt. - Az ún. Ankarai Emlékmű felírata szerint Augustus Kr.e. 7-ben népszámlálást tartott. - Tertullianusz hitvédő teológus egyik frásában (Markion ellen) említi, hogy az augusztusi népszámlálás adatai megtalálhatók a római levéltárban. - A népszámlálás 14 évenként ismétlődött (Josephus Flavius történetíró említi egy 14 évvel későbbi: Kr.u. 7-ben). - A bölcsék csillaga egy ritka égi jelenség lehetett: a Jupiternek és a Szaturnusznak az együttállása a Halak csillagképében; ez volt látható Kr.e. 7-ben (794 évenként ismétlődik; jelentése: Palesztinában [Halak csillagképe] megszületett a világ ura [Jupiter], a végidő királya [Szaturnusz]). Mindezek az adatok a Kr.e. 7. esztendőre utalnak: nagyon valószínű, hogy ebben az évben született Jézus.

(Mustos Aladárné)

Bölcsözés

I.

Mostan kinyílt egy szép rózsá- vi-rág,

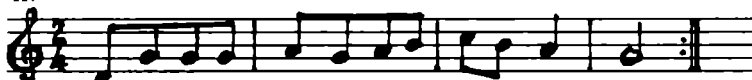

a-mit ré- gën várt az egész vi-lág

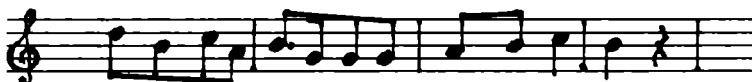

Bétlehémbe kibimbózott zöld ág, király mennyből méltóság.

II.

1. Kedves álmot hogy szerezne szülött-jé- nek
így é- nekél a Szüzanya kis-de-dé- nek:

Szálljon réád é-dés á-lom, gyöngyvirá- gom,

a- ludjál el, én bálványom, a-rany-á- gom!

2. Ó fagyos tél szép virága, kis Jézuskám,
tő vagy lelkem boldogsága itt a pusztán.
Aludjál el, én reményem, gyöngyvirágom,
Magas mennyből szállt napfényem, aranyágom!

3. A pásztorok üdvözlnek térdre esve,
az angyalok énekelnek örvendezve.
Én is szép dalt zengék néked, gyöngyvirágom,
hunyd be fényes szemécskédet, aranyágom!

4. Meleg tanyán vannak mások, kis Jézuskám,
 neked barlang a szállásod künn a pusztán.
 Aludj, szívem, menny királya, gyöngvirágom,
 szüzességem koronája, aranyágom!

III.

1. Sír az Isten bá-rá-nya,
 van-ë, ki öt sajnál-ja?

Bü- ne-in-ket siratja,
 Szüz Anyja csitítgatja, Áj, áj, áj, Jézus, alud-jál!

<p>2. Jaj, de kemény a jászol,
kisfiam, jaj, de fázol,
tél elején nincs bástya,
csak Szent József palástja,
Aj, aj, aj, süvölt a szélzaj!</p>	<p>4. Ne sírj, gyönyörűségem,
koronám, ékességem!
Szép bölcsődalt zengenek
a mennyei szellemek.
A, a, a, lelkem sugara!</p>
<p>3. Aludjál, boldogságom,
kinyílt egy szép virágom,
én kised MESSIASOM,
nincs helyed a szálláson,
Ó, ó, ó, sorsod szárandó!</p>	<p>5. Szálljon rád édes álom,
zokogó kis bárányom,
én szülöttem, Teremtőm,
álmodozz a jövőndön!
Lá, lá, lá, jer szárnyam alá!</p>
6. Verjén az én keblemben
 a szív most csendesebben,
 hogy alvó kis galambom,
 fiam fel né riadjon.
 Áj, áj, áj, Jézus, aludjál!

Ádám-Éva napján 3-5 éves kislányokat fehér ruhába öltöztetve kettesével »bölcsősök«-nek küldenek. Magukkal visznek egy kis bölcsőt, amelyben parasztos, kikeményített párnák közti Jézuska-szobor nyugszik. Ezeket a bölcsősöket már délután 2 óra után terített asztalokkal várják. A bölcsősök a bölcsőt az asztalra teszik, és a dal éneklése közben meg-megringatják. A dal befejezése után ajándékot kapnak. Karjukon »slingüti« kendő lóg összekötve. Abba szedik az ajándékot. (Diót, almát.)

(A magyar népzene útra,
 Akadémiai Kiadó, Budapest, 1953, II, 572-74.o.)

Karácsonyi ajándékok

„És Gertrud néninek legalább egy pár kesztyűt kell ajándékoznunk.” - „Okvetlen szükség van erre, szívem?” - „Hát persze, hiszen az esküvőnkre azt a nagy puncsos tálat kaptuk tőle.” - „Amit sose tudunk használni.” - „No igen, de hát... És aztán Fricinek is egy teniszütőt, papának pedig természetesen egy gyapjú pulóvert...”

A sűrű bársonykalap alatt a bozontos szemöldökök mindig öszszébb húzódnak, és a disznóbőrkesztyűs férfikézben a nagy csomó skatulya és csomagocska mind gyorsabb mozgása mutatja a bosszúságot. „Ez az ostoba karácsonyi ajándékozás, torkig vagyok már vele. Inkább tartaná meg mindenki a pénzét, és venné meg sajátmagának azt, amihez kedve van.”

A villamos csikorog. Az utasok hirtelen nagyon elcsendesedtek. A kis elárúsítónő behúzza a nyakát keskeny sálgallérjába. Szinte fáj neki, hogy összekuporgatta azt a sok pénzt az ezüst cigarettatárcára. És a végén Feri még talán otthagyja... A fiatal irodistának a szeme előtt a hímzett rózsaszínű selyemblúz lebeg, amelyet felesége, Margit annyira akar. Nem érdemes - gondolja -, a házasságunk már ugyancsak gyenge lábon áll. És a kereskedőseged, aki tulajdonképpen már megigérete feleségének a süteményvillát, elszántan hátratulja a kalapját, és ezzel búcsút vesz ettől a butaságtól is. Ugyan minek? Nincs-e meg mindene, amire szüksége van? A kuglófot éppen úgy kézbe is lehet venni.

Kívül egymásután villannak el mellettünk a kivilágtott kirakatok. Egy rádióból élesen szólnak a karácsonyi énekek. Minden csak összeesküvés. Üzlet. Az emberek maguk elé bólogatnak.

Megálló.

Fiatalos lendülettel ugrik a peronra két fiatalember, szemmelláthatólag testvércek. Belesodrónak a tömegbe. Nem tesz semmit. Nevetnek tovább. A hegyes csomagok majdnem a bordájukba szűrődnek. Nem tesz semmit, sugárzanak tovább. Különösen az egyikük olyan, mint a megtestesült boldogság maga, pedig hát úgy látszik, sem ő, sem a másik nem dúskál földi javakban. Különben ha nem lenne olyan ragyogó az arca, akkor súlyos szívbetegeknek gondolhatnánk, mert a kezét állandóan a melle baloldalához nyomja.

Nevetnek mind a ketten. Az emberek hallgatják és félig irigykedve, félig ellenségesen néznek rájuk. De ők boldogságukban mit sem vesznek észre belőle.

Egy hely fölszabadul. Mind a ketten rákuperodnak. És az első a bal mellényzsebéből kihúzza valamit. Egy skatulyában van, selyempapírba csomagolva. Még egy réteg. És aztán napvilágra kerül. Egy lakkretikül, olcsó fekete lakk kiegészítő. Gondosan megtörli a nadrágjában a kezét, mielőtt a kisujjával végigsímítana a lakkon. „Micsoda szemeket mereszt majd a Frida!” Lelkesedésükben egymás vállát ütögetik. „Mutasd csak mégegyszer a selyembélését!” Óvatosan nyitják ki a csodatáskát, és száj tátva csodálják a ríktóan lila moiré-bélést. „De Alfréd, csak elseje után tudom neked visszaadni a kölcsönt.” - „Sebaj!” - „Tudod, van egy nagyszerű gondolatom. Ha a pénzt még nem kell visszaadnom, akkor még egy pénztárcát is tehetek neki bele. Persze lakkból azt is. Titokban kihallgattam, mennyire szereti a lakkot. És tudod mit, még egy ötvenest is teszek bele, hogy zsebpénze is legyen karácsonyra.” - „Nohát, a Frida sóbálvánnyá lesz a csodálkozástól!” - A két szempár gyémántos örömsugarakat lövell. A villamos csikorog. Az utasok hirtelen úgy elcsendesedtek. Az emberek maguk elé bólogatnak.

A kis eladó lány mégis csak megveszi az ezüst cigarettatárcát, és a fiatal irodista a hímezett rózsaszínű selyemblúzt, a kereskedő pedig az igazán fölösleges süteményvillát. Még a szürke velúrkalap alatt is ellágyultak és mosolyognak a szemek. Kívül elvillannak mellettünk a kivilágított kirakatok. Egy rádióból élesen szólnak a karácsonyi énekek. Nem szebben, mint azelőtt - és mégis most valahogy egészen másképp hangzik.

[R.C.]

(Veled is történhetett volna, Róma, 1974, 119-122.o.)

**Megmentette őket minden félelmüktől,
Elküldte szavát, hogy meggyógyítsa őket.**

(Zsolt 107,20)

*Egyetlen orvosa van az embernek
és a világnak: Jézus.
Jézust kell befogadnunk a lelkünkbe,
és családjaink életébe.
Ezért vár tagjai sorába minden családot
a katolikus családszövetség.*

Katolikus Családok
Szövetsége a Jövőért

Életszabályok

1. Családunkkal tudatosítjuk, hogy egyéni életünkben, de főleg a munkahelyünkön nem az anyagi ellenszolgáltatás a legfontosabb. Felsőbb hivatásunk van. Becsületesen végzett munkánkkal Istennek tartozunk, de tartozunk vele önmagunknak, embertársainknak és hazánknak is (Lk 12,15).

2. Tudjuk, hogy nagy boldogság krisztusi emberszeretetben élni. De ez nyilvánuljon meg szüntelenül: az iskolában is, a munkahelyen is, az utcán és az üzletekben is. Az előzékenység, a szeretetteljes viselkedés megdicsőíti Jézust és megszépíti az emberek együttlétét.

3. Bármennyi gondunk van, nyitott szívvel észre kell vennünk más keresztény családok gondját, sőt a kívülállókét is. Merjünk szövetkezni egymás támogatására: pl. kinőtt gyermekruhák átadásával és cseréjével, kisgyermek megőrzésével, idősek látogatásával és egyéb, apró figyelmességekkel.

4. Mi nem vállalunk állandó jelleggel vasárnapi munkát, mert a vasárnapot Istennel és egymással ünnepeljük. Ez a nap a mi családunk kultúrájának és lelki összetartozásunknak a napja. Megtanuljuk jó, közös programokkal eltölteni a vasárnapot.

5. A családi közös ima ideje gyermekeinknek lehetőleg a reggeli előtt, este pedig a legkisebb gyermek lefektetésekor van. Esti imához nagyon alkalmasak az esti TV híradó utáni percek, a főműsort megelőző reklám idején. Ezt szent idővé kell avatni.

6. Hetenként egy estén gyermekeinkkel együtt bibliás estét ill. családi estét tartunk. Pár sort olvasunk az evangéliumból, és gyermekeink is hozzászólnak a hallott szavakhoz, magunkra alkalmazva azokat.

7. A családi közös étkezést értéknek tartjuk, és - főként vasárnap - közös imával kezdjük. Imánkat vendégeink miatt sem hagyhatjuk el. Ne feledjük el, hogy a közös asztal nem a felelősségrevonás helye. A számonkérés inkább az esti imában történhet.

8. Mindent megteszünk gyermekeink egészséges testi és érzelmi neveléséért. Így pl. iskolába reggelivel indítjuk, és este idejében lefektetjük őket. Törekvünk, hogy bölcsődébe és napközibe lehetőleg ne kerüljenek. A család gyászába, örömeibe és ünnepeibe is bevonjuk gyermekeinket. Hamis szeretettel a munkáktól és a családi feladatok vállalásától sem kíméljük meg őket.

9. Serdülő gyermekeink személyiségét és szabadságát tiszteletben tartjuk. A felnőttekhez soroljuk őket (ld. a 12 éves Jézus); viszont szükséges, hogy részt vállaljanak a családi munkából, felelőségekből, kötelességekből, esetleg az anyagi terhekből is.

10. A TV-nek építő és nem romboló használatát óhajtjuk. Ezért mindig előre megegyezünk, hogy a heti TV műsorokból mit nézünk meg mi, és mit a gyermekek. Az ő kívánságait is megtudakoljuk. Gyermekeink nem lehetnek a TV rabjai. Testi-lelki fejlődésükhöz nélkülözhetetlenek pl. a társasjátékok, a testmozgás, a zene és az olvasás. Mi szülők, tartózkodunk a kávé, az alkohol rendszeres vagy túlzó fogyasztásától, gyermekeinket pedig óvjuk a kólák, fagyik, édességek terén a mértéktelenségtől. Minden durva hangvételű vagy agresszív tartalmú műsort, továbbá horror vagy pornó TV és videó műsort kizárunk otthonunkból.

11. Lakásunkban és házunk környékén szép rendet és tisztaságot tartunk: 'A világ rádbfzött szépségét műveld és őrizd' - mondta az Úr az első embernek. Minden gyermek tartsa rendben holmiját, játékait, asztalát.

12. Szeressük, óvjuk, ápoljuk a növényeket, a fákat, a természetet. Takarékosan használjuk a vizet. Nem pazaroljuk az áramot. Mosószer-ek és mosogatószer-ek túlzó használatával sem szennyezzük környezetünket.

13. A durva szavakat, sértő hangnemet kerüljük. Egymással és idegenekkel is szépen beszélünk. Más családok, más nemzetiségek és más nézetű emberek gyűlölködő és lebecsülő emlegetésétől is tartózkodunk. Mi a tisztelet és a megbecsülés szellemében élünk. Az emberszeretetet a társadalomban is bátran képviseljük.

14. Költséges anyagiak (műszaki cikkek, autó, hétvégi ház) szerzése nem lehet életcélunk. Ezek megszerzéséért és megtartásáért nem ál-

dozhatjuk fel sem egészségünket (másodállások, túlfeszített munkaidők), sem családi összetartozásunk buzgó ápolását. A telhetetlen vágyak és igények hajszája elidegeníti egymástól a családtagokat, és keményszívű, érzéketlen önzésbe viszi őket.

15. Idős családtagjainkat tiszteljük, értékeljük, szeretjük. Vállaljuk őket gondjaikkal együtt és támogatjuk. Egyéb rokoni kapcsolatainkat is ápoljuk. Más családok barátságát is keressük (Lk 13,35).

16. A templomi szolgálatokban és az egyházközségi feladatokban is részt veszünk családunk tagjaival, ki-ki képessége szerint. Legnagyobb boldogságunk az volna, ha fiaink, lányaink egyike-másika papi, szerzetesi vagy szerzetesnői pályán szolgálná Istent és Isten hívó népét. - Egyéb, nem pénzes élethivatást (egészségügyi, tanítói, tanári pályát) választó gyermekeinket is örömmel támogatjuk céljuk felé. - Akik fizikai munkát választanak, azokat a mesterséget tanuló kis Jézus és a harmincéves koráig ácsként dolgozó Jézus példájával lelkesítjük.

Fohász: *Urunk, Teremtőnk! Taníts meg minket, hogy az Úr Jézusban felismerjük a számunkra adott életpéldát, és égi sugallataidat bölcs szívvel kövessük életünkben és családunkban. Szeretnénk szép egyéni és családi élettel dicsőíteni a te nevedet, boldogítani egymást és magyar hazánkat. Ámen.*

Napi ima: *Úr Jézus! Nagyon szeretünk és imádunk Téged, mert Te a Názáreti Szent Családban születtél és éltél, és mert meghaltál értünk a keresztfán. Szép családi életed, éppen úgy, mint a te szent keresztfád: minden családban ott szeretne lenni.*

Mi befogadunk, szeretünk és imádunk téged, és hallgatunk szavadra. Lakj közöttünk, és jóságosan taníts meg minket a te szentcsaládi életedre. Kérjük tőled, hogy befogadjanak és imádjanak téged rokonaink és ismerőseink házában is, és minden magyar családban. Szeretnénk, ha országunk egész népe befogadna és szeretne téged, és újra felvonná a kereszténységet. Ámen!

Aki ilyen szellemben kíván élni, és ebben másokat is segíteni, vegye fel a kapcsolatot a Szövetség vezetőjével:

*Dr. Váradi József plébános
4400 Nyíregyháza Kossuth tér 10.sz.*

A Szent Jeromos Bibliatársulatról

A II. Vatikáni Zsinat szellemében az azóta eltelt időben szerte a világon mindenütt megszülettek a biblikus apostolság intézményei. Ezeket az intézményeket a legtöbb országban az egyházi vezetőség hozta létre és tartja fenn. Ahol ez nem történt meg, ott a hívek kezdeményezése folytán jönnek létre bibliatársulatok, bibliaközpontok.

Hazánkban ez utóbbi történt: egy maroknyi lelkes hívő és lekipásztor kezdeményezésére alakult meg a Szent Jeromos Bibliatársulat. Az egyházi vezetőség - a biblikus tanárok ajánlása alapján - hivatalosan engedélyezte működését.

Társulatunk célja, hogy a Szentírás ismeretét, szeretetét, egyéni és közösségi olvasását, a Szentírás életre váltását előmozdítsa egyházunkban.

(1) A Társulat tagjainak ez a legfőbb célja és egyben feladata is a Társulat keretében. Belépési nyilatkozatukkal arra tesznek ígéretet, hogy ezt a célt erőikhez mérten és lehetőségeiktől függően képviselik és előmozdítják.

(2) Ugyanakkor a Tagság jelenti a lelki és erkölcsi hátteret ahhoz, hogy a vezetőség a fenti cél érdekében meghatározott feladatokat felvállaljon és végezzen, elsősorban a Társulat által létrehozott Bibliaközponton keresztül.

(3) Társulatunk tagjai tagkönyvet kapnak.

1. Közös célunk előmozdítása érdekében Tagjainknak a következőket ajánljuk:

- rendszeresen imádkozzanak az evangélium térhódításáért, Társulatunk célkitűzéseinek megvalósulásáért. Foglalják imáikba a többi tagok életét, gondjait. (Közös imaóránk ideje: az év minden páratlan hetében pénteken du. 5-6-ig);
 - naponta, de legalább hetente egyszer olvassanak a Szentírásból egyénileg vagy családi körben. Elmélikdjék át az olvasottakat, és építsék be mindezt életükbe;
 - rendszeresen vegyenek részt közösségi bibliaolvasáson, bibliaórán. Ha ilyen nincs a környezetükben, szorgalmazzák és segítsék elő annak kialakulását és működését.
 - képezzék magukat tovább a bibliai ismeretek terén, hogy Isten szándékát pontosabban megismerjék, és ismereteikkel, tájékozottságukkal mások segítségére lehessenek.
-
-

Társulatunk

2. A vezetőség tagjai a Társulattal kapcsolatos ügyeket (levelezés, könyvelés, tagtoborzás, szervezés) és a felvállalt feladatokat (kiadványok, rendezvények, folyóíratszerkesztés) társadalmi munkában végzik, egyéb hivatásszerű kötelezettségeik mellett. Egyetlen főállású alkalmazottunk van: első titkárunk, aki egyben a Bibliaközpont vezetője

A Tagság a vezetőség és a Bibliaközpont munkáját hathatósan segítheti a következőkkel:

- Társulatunk és céljaink ismertetése, népszerűsítése, új tagok és támogatók megnyerése, (szórólapok terjesztése);
- kiadványaink terjesztése, megismertetése;
- Jeromos füzetek terjesztése, előfizetők szerzése;
- [budapestiek: konkrét társadalmi munka a Bibliaközpontban].

Egyesületi tagok

Mindazok, akiknek a helyzete ezt megengedi, tagdíjat is fizetnek. Ők az egyesületi tagok. A tagdíj ajánlott mértéke: évente egyszer az egyhavi jövedelem 10-20%-a (tehát pl. 7,000 Ft. havi jövedelem esetén az ajánlott évi tagdíj 700-1400.- Ft). Intézmények tagdíja: 10,000.- Ft. A tagdíjfizetés és az összeg meghatározása önkéntes. 300.- Ft alatti befizetéseket adománynak tekintünk. A tagdíjat minden évben aug. 30-ig kell befizetni.

A vezetőség ill. a közgyűlés tagdíjfizetés nélkül is egyesületi taggá minősítheti azokat a pártoló tagokat, akik számottevő közösségi munkát vállalnak a Társulat keretében.

Az egyesületi tagok - külön előfizetés nélkül - megkapják negyedéves folyóíratunkat, a Jeromos füzeteket.

Alapító tagok, támogatók

Akik első (ill. egy) alkalommal nagyobb összeg befizetésével járulnak hozzá Társulatunk munkájához, alapító tagokká minősülnek. Ennek minimális összege 1500.- Ft, intézmények esetében 20,000.- Ft.

Végül Társulatunk támogatói közé soroljuk azokat a Tagjainkat és az olyan kívülálló jótévedőket, akik Társulatunk céljaira 10,000.- Ft-ot vagy ennél többet adományoznak. (Intézmények esetében 50,000.- Ft-tól.)

Jelenlegi gondjaink

- A magyar katolikus hívek körében sokan vannak már, akik rendszeresen olvassák a Szentírást. Az egyéni és a családi bibliaolvasás azonban még távolról sem vált általános, megszokott gyakorlattá. Az egyént, családot átformáló szentírásolvasás terjedését minden lehetséges módon elő kell segítenünk.

- A Bibliatársulat mibenléte és célkitűzései csak szűk körben ismereteseek. Aki a Társulat működését, tevékenységét fontosnak és hasznosnak tartja, ismertesse és népszerűsítse a Társulatot környezetében. Bátorítson embereket arra, hogy Társulatunkba bekapcsolódva vegyenek részt közös munkánkban. (Ismertető szórólapokat készséggel küldünk.)

- Közös céljainkat - lehetőségeinkhez mérten - máris igyekszünk hasznos kiadványok megjelenítésével szolgálni. Ennek azonban csak úgy van értelme, ha kiadványaink el is jutnak az érdeklődőkhöz. E téren - saját terjesztő hálózat hiányában - fokozott mértékben vagyunk Tagságunk segítségére utalva (eladás, közvetítés, templomi, plébániai árúsítás megszervezése, bonyolítása, stb.).

- Szükségünk lenne irodahelyiségre (Budapest központjában), és irodánkhoz néhány alapvető eszközre (fénymásoló, elektromos írógép). Ezen a téren is várjuk ötleteiket, esetleges segítségüket.

Tarjányi Béla

A nagy pillanat

»(József) elment, hogy Betlehem környékén keressen egy bábaasszonyt: „Én pedig, József, mindenfelé mentem, - és nem mentem, és fölnéztem az égboltra, és láttam, hogy állva maradt. Néztem a levegőbe, és láttam, hogy megmerevedett. Láttam az ég madarait mozdulatlanul [a levegőben]. Láttam a földet, rajta egy fazekat, körülötte munkásokat, kezük a fazékban: akik ettek, nem rágtak, akik merfettek, nem mozdultak, akik [az ételt] szájukhoz emelték, nem tették szájukba, hanem minden arc felfelé irányult. És íme, juhokat tereltek, és a juhok megkövülten álltak, a pásztor felemelte kezét, hogy rájuk sujtson, de keze mozdulatlan maradt a magasban. Láttam egy folyót: kecskék hajoltak bele, de nem ittak. - Aztán egyszer csak minden újra fojytatta természetes menetét.»

Jakab Protoevangéliuma [apokrif irat]

Bibliatársulat

»Hazánkban is valóban nagy szükség van a biblikus műveltség és apostolokodás előmozdítására, hiszen ez valamilyen szinten mindannyiunk keresztény kötelessége. Isten bőséges áldása kísérje azok munkáját, akik ezt kellő tudás és lelkesedés birtokában célul tűzik ki maguk elé!«

*Dankó László érsek, Kalocsa
N.N., főpásztor*

»Isten áldását kérem kezdeményezésére. Bárcsak minél többen csatlakoznának hozzá és a Szentírás jobb, alaposabb megismerése által közelebb kerülnének Krisztushoz. Hisz Sz. Jeromos mondotta: Ignorantia Scripturarum ignorantia Christi est. [Az Írások nem ismerése - Krisztus nem ismerése.] - Ismerek több külföldi megmozdulást, sőt komoly előrehaladást ezen a téren. Voltam vegyes vallású helyeken és tudom, hogy ott milyen sok volt a „bibliás ember.” - Mindig fáj, hogy nálunk alig történt valami. Reméljük, hogy Szent Jeromos égi pártfogása mellett nálunk is terjedni fog ez az ügy. Megismerik a Szentírást és megszeretik«Krisztust.

*Virág Gyula plébános, Zalaszántó
N.N., plébános*

»Nagy örömmre szolgált, amikor néhány nappal ezelőtt az N.-i teológiai kurzus résztvevői között megjelent a Önök képviselője, és egy katolikus bibliatársaság megalakulásának hírért hozta közénk. A magam részéről is nagy szükségét látom, hogy minden katolikus ember megismerkedjen a Könyvek Könyvével.

Sajnos, ezideig szinte a protestánsok privilégiuma volt a Biblia használata. Ugyanakkor magam is tapasztaltam azt az előnyt, amelyet a gyakori bibliaolvasás jelent a keresztény ember számára. Elsősorban azt a lelkiert jelent számomra, amely segít elviselni az oly sokszor lehetetlennek tűnő problémákat. Ha úgy érzem, hogy senki és semmi nem segíthet már, akkor felnyitom a Bibliámat, és ott van előttem a megoldás, az Ige, a szent Szó. Szól hozzám az Úr szava. Igen, Ő maga jön el a maga teljességében, megerősít és eltölti szívemet az ő békesége, megváltozik bennem minden.

Örömmel tölt el, hogy életre hívtak egy katolikus bibliatársulatot, amely fővállalja e nagy fontosságú munka elindítását. Örülök, hogy a katolikus egyház is fontosnak tartja, hogy a Biblia, a Könyvek Könyve minden katolikus keresztény olvasmányává váljék.

Azt is el kell mondanom, hogy eddig volt egy kis lelkiismeretfurdalásom, mivel nem volt megszokott dolog, hogy a katolikusok közül is vannak Biblia-centrikus keresztények.

Természetesen ezután még intenzívebben fogok a kérdéshez nyúlni, és minden lehetőséget megragadok, hogy minél többet tehessek ezen áldásos munka végzésében. Úgy érzem, nagy szükség van arra, hogy az emberiség megismerje és minden lehetséges módon és csatornán továbbadja az Egy és Örök Istenbe vetett hitet és akaratának ismeretét; Jézus Krisztusnak saját életével tanúsított jóságát, megváltó szeretetét és csodálatos tetteit.

Istennek végtelen szerető kegyelme legyen mindazokon, akik ezt a nemes célú munkálkodást elindították és folytatják, hiszen ez remélhetőleg egyre több embert vezet el a keresztyén élet útjára.

*Prikryl Gyuláné, teológiai kurzus hallgatója, Pécs
N.N.-né, teológiai kurzus-hallgató*

Jeromos füzetek

»Köszönöm a „Jeromos füzetek” első számát. Igen jól fel tudtam használni most a Szentírás vasárnapján. Szeretem a biblikus liturgiát. És úgy vettem észre, a hívek sem idegenkedtek tőle. Hittanosaim pedig külön élvezték.«

*Soós Dénes plébános, Kurszentmiklós
N.N., plébános*

»Szívből örültem a „Jeromos füzetek” megjelenésének. Nagy örömmel vettem; úgy, ahogy van, nagyon tetszett. Úgy érzem, a családban, a közösség nagy családjában, de az iskolai hitoktatásban is segítségemre lesz.Č

*Gombás Istvánné hitoktató, Szombathely.
N.N.-né, hitoktató*

»Boldog érzés volt kézbevenni és elolvasni a „Jeromos füzetek” első számát. Ami a füzet beállítottságát illeti, nekem elnyerte a tetszésemet, azért is, mert a legtöbb ujságban folyton a ő „veszekedéseket” olvassa az ember.«

*Hornok Pálné hitoktató, Tápióbicske
N.N.-né, hitoktató*

»A „Jeromos füzetek első számának megjelenését igen helyeslem, a Társulat tagjai számára nélkülözhetetlennek is tartom. Különösen nagy figyelemmel olvastam az Ószövetség világába vezető frásokat, mert számomra ez eléggé új és ismeretlen, holott keresztyénységünk alapjainak megértéséhez szervesen hozzátartozik.«

*N.N.-né, hitoktató
Csáky Irén hitoktató, Budapest*

Szeretettel adom
kölcson nyarig a
megtakarított pénzem-
met.

Jaromi Luca 11.A

FELHÍVÁS - Szerkesztőségünk kéri a Kedves Olvasókat, küldjenek be fiataloknak szóló húsvéti prédikációt (2 gépelt oldal; határidő: febr. 28.). A legjobbakat könyvjutalomban részesítjük.

A j á n l a t a i n k

Újszövetségi szentírás (Békés-Dalos)	95.- Ft
Máté evangéliuma 7,5x9,5 cm (SzIT. szövege)	30.- Ft
Opálény-Balázs: Újszövetségi szövegmutató szótár (Hasznos segédeszköz szentírási szavak, kifejezések előfordulási helyeinek kikereséséhez.)	400.- Ft
Jeromos füzetek 1. szám (Szentírásvasárnap)	40.- Ft
Jeromos füzetek 2. szám (Jézus születése)	40.- Ft
Képeslapok szentírási idézetekkel (4 féle)	7.- Ft
Die goldene Blume (mesék német nyelven)	50.- Ft
Találkozások (bibliaórák)	100.- Ft
Csodák (bibliaórák)	100.- Ft

A fenti kiadványok megvásárolhatók
és megrendelhetők a Bibliaközpontban:

Szent Jeromos Bibliaközpont

1084 **B u d a p e s t**

Déri Miksa u. 6. sz. II/1

(Nyitva: szerdán 10-18-ig)

Tervezett kiadványaink:

Mócsy Imre SJ, **Mi a Biblia?**

Teremtés könyve (bibliaórák)

Jób könyve (bibliaórák)

Példabeszédek (bibliaórák, utánnymás)

BETLEHEMI CSILLAG címmel nagyon tanulságos és látványos bemutató látható a Planetáriumban (Bp. X. ker. Népliget) decemberben és januárban minden szombaton fél 3-kor és 4-kor. Felnőtteknek, iskolásoknak egyaránt a legjobb szívvvel ajánljuk. (Vidékiek a 113-82-80 számon is bejelentkezhetnek).

Verbum Domini

40.- Ft

Lengyelne Tihanyi Cecília grafikája

manet in aeternum
